

СЕКЦІЯ 7. Особливості ділового іноземного мовлення в сучасному фінансово-економічному середовищі

СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО-МОДУЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

**Пономаренко О.В., викладач
Уманський національний університет садівництва**

У сучасних умовах існує очевидна потреба у перегляді способів викладання іноземної мови, особливо у вищих навчальних закладах, де іноземні мови не є профільним предметом. У цьому контексті важливим залишається питання вибору методів навчання. У зв'язку з обмеженими часовими рамками, процес вивчення іноземної мови організовується в інтенсивному режимі, а зміст курсів є спеціалізованим.

У другій половині 20 століття підходи до викладання іноземних мов почали трансформуватися, з'явилися нові теорії та практики, були розроблені нові методики. Ці підходи зосереджувалися на методах вивчення мови, спрямованих на підвищення якості навчання та розвиток більш ефективного іншомовного спілкування. Вони стали предметом інтенсивних дискусій, а для їх вибору використовувалися різні критерії [1].

Компетентісно-модульна організація навчального процесу - це підхід до навчання, що базується на формуванні компетенцій студентів, які можуть бути досягнуті завдяки модульній структурі навчання.

Модуль - це невелика навчальна одиниця, яка зазвичай включає певну тему, набір знань і навичок, необхідних для її засвоєння, а також методи оцінювання. Кожен модуль спрямований на розвиток певних компетентностей, таких як аналіз, синтез, критичне мислення, комунікація, самоменеджмент, соціальна відповідальність тощо. Компетентісний модульний підхід забезпечує більш ефективне навчання, оскільки дозволяє студентам навчатися в контексті реальних завдань і застосовувати свої знання та навички на практиці. Він також сприяє інтеграції теорії та практики, що покращує розуміння матеріалу та його використання в реальних ситуаціях. Загалом, компетентісний модульний підхід до навчання є ефективним інструментом для підготовки компетентних і кваліфікованих фахівців у різних галузях знань і професіях.

Сучасна педагогічна наука розрізняє стратегії викладання іноземної мови з урахуванням характеру навчального процесу. До розгляду пропонуються наступні методики:

- Активна методика, яка спрямована на активізацію взаємодії між викладачем і студентом. Вона передбачає всебічний розвиток особистісних якостей студента в процесі оволодіння мовою, акцентуючи увагу на розвитку

комунікативних і пізнавальних функцій, посиленні мотиваційної та регулятивної діяльності.

- Особистісна методика. Поєднання активних та особистісних методів. Таке поєднання розвиває міжособистісні стосунки, гнучкі навички та вміння працювати в парах, групах, вдосконалення емоційної, духовної та вольової сфер особистості.

- Інтерактивна методика спрямована на підвищення ефективності та інтенсивності навчання іноземної мови за допомогою безперервного спілкування між учасниками освітнього процесу, у тому числі із застосуванням інтерактивних технологій.

Спираючись на наявні підходи до опису стратегій і відомі принципи навчання за компетентісно-модульної організації навчального процесу (паритетність, свідомість і відповідальність того, хто навчається, за результати навчання, індивідуалізація навчання), пропонується виокремлювати такі стратегії навчання: лінгвістичні (мовні), комунікативні, інтегративно-креативні (творчі) [2].

Лінгвістично-граматичні стратегії. Це основні стратегії, які використовуються у викладанні англійської мови для розвитку мовної компетенції. Вони базуються на лексичних та граматичних знаннях. Збагачення словникового запасу, відпрацювання граматичного матеріалу, застосування цих навичок у контекстній роботі, робота зі словником, аудіювання, використання текстів та автентичних матеріалів.

Комунікативні стратегії необхідно застосовувати під час формування іншої мовленнєвої компетенції. тобто приділяти увагу функціональній стороні: ті чи інші лексичні та граматичні явища слід обирати та включати в мовлення. Цілі мають відповідати адекватно поставленим комунікативним завданням. Тому застосування мовних стратегій навчання англійської мови немислиме без упровадження комунікативних стратегій, вони становлять єдине ціле.

Інтегративно-творчі стратегії навчання спрямовані на формування компетенцій, необхідних для самостійного розв'язання поставлених завдань (пізнавальних, практичних, творчих), через критичне переосмислення отриманої інформації та примноження знань і вмінь. Застосування цих стратегій дає змогу учням в умовах навчальних ситуацій набути та застосувати універсальні пізнавальні дії через створення атмосфери співтворчості у спілкуванні, за допомогою включення емоційної сфери студента, особистої зацікавленості, самооцінювання і самокорекції.

Очевидно, що успіх застосування даних стратегій при навчанні мовленнєвої діяльності залежить від методів відпрацювання, а саме тих завдань і вправ, які пропонуються студентам. Вправи, що застосовуються для професійно-орієнтованого навчання іншомовного спілкування, надзвичайно

багатопланові, об'ємні й багатофакторні. Відповідно до запропонованих стратегій навчання іноземної мови на основі компетентнісно-модульної організації доцільно виокремити три типи навчальних вправ: підготовчі, комунікативні, креативні. Підготовчі, як правило, спрямовані на відпрацювання лексичного та граматичного матеріалу, накопичення спеціальної лексики, вправи з текстовим матеріалом, які спонукають студента до побудови висловлювання в усному або письмовому мовленні, а також формують навички самостійної наукової роботи з джерелами інформації на основі певних правил. Комунікативні вправи спрямовані на формування вмінь заснованих на імітації мовленнєвої комунікації в штучних умовах. Це опис ситуацій, складання діалогів, висловлення своєї думки, використовуючи активну лексику та граматичний матеріал модуля. Креативні передбачають природну комунікацію зі зверненням до різних видів мовленнєвої діяльності, це обмін інформацією з певними цілями в пропонованих ситуаціях. У "штучних умовах" навчання іноземної мови креативні вправи найскладніші, тому вони завершують усю систему вправ і використовуються, як правило, для розвитку мовленнєвих умінь [3].

Саме реалізація в освітньому процесі різних навчальних стратегій створює сприятливі умови для активної, творчої та продуктивної діяльності студентів, що не може не дати позитивних результатів під час навчання іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Котовська, А. Основні тенденції сучасної методики викладання іноземних мов / А. Котовська // English. – 2011. – №17. – С. 4-7
2. Сергеєва Т. В., Демидюк О. Б., Турлакова Н. Б. Розвиток пам'яті студентів на основі інноваційних мнемотехнік е-курсу smartenglishonline. Проблеми оптимального функціонування особистості у сучасних умовах: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. С. 171-172.
3. Леган В. П. До проблеми методів викладання іноземної мови // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. Вип. 23. С. 72–74